

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Аралас сандарды қосу және азайту

ЖАРИЯЛАНДЫ
19.05.2020

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/74694/>

Түркістан облысы

Арыс қаласы

С.Сейфуллин атындағы жалпы орта білім беретін мектебі

Математика пәні мұғалімі.

Рзанова Дина Болатқызы

Қысқа мерзімді сабақ жоспары

Сабақ тақырыбы: Аралас сандарды қосу және азайту.	
Сабақтың түрі:	Жаңа тақырыпты меңгеру
Сабақ мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтеме)	5.1.2.19 натурал саннан жай бөлшекті азайтуды орындау; 5.1.2.20. аралас сандарды қосу және азайтуды орындау
Сабақ мақсаттары	Барлық оқушылар: Аралас сандарды қосу,азайту ұғымымен таныстыру, бөлімдері бірдей және әртүрлі аралас сандарды қосуды үйренеді. Оқушылардың басым бөлігі: Топта жұмыс істеу арқылы (әденеді) біледі, түсінеді және мәтінмен жұмыс істеу арқылы пәнге қызығушылығы артады Кейбір оқушылар: Тақырып ережесін жатқа біледі, оны қолданып есептер шығара алады
Бағалау критерийлері	Бұрыс бөлшекті аралас санға айналдырады Аралас сандарды қосудың ережелерін қолданады; Аралас сандарды азайтудың ережелерін қолданады
Тілдік мақсаттар	Оқушы: өкөндігін түсінеді. Аралас сандарды қосып, азайту үшін бөлшек бөліктерінің ең кіші ортақ бөлімге келтіру керектігін түсінеді. Аралас сандардың бөлшек бөліктерінің ең кіші ортақ бөлімін табуды біледі. Қолданылатын сөздер: бөлшек, жай бөлшек, алымы, бөлімі, бұрыс бөлшек, дұрыс бөлшек, бөлшектің бүтін бөлігі, аралас сан, ортақ бөлім, қосу, азайту.
Құндылықтарды дарыту	Бір-бірінің ойларын бағалау, жауапкершілікті сезіну, өзара сыйластық, командада жұмыс. Құндылықтарды дарыту жұптық және топтық жұмыстар арқылы жүзеге асырылады.
Пәнаралық байланыстар	Ағылшын тілі, өзін-өзі тану, физика, география (мәтіндік есептер шығаруда)
АКТ қолдану дағдылары	Интербелсенді тақтаны қолдану
Бастапқы білім	Натурал сан ұғымы, аралас санның анықтамасы, жай бөлшектерді қосу және азайту, аралас санды бұрыс бөлшекке және бұрыс бөлшекті аралас санға айналдыру
Сабақ барысы	
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет
	Ресурстар

<p>Сабактың басы 3 мин</p> <p>Үй тапсырмасын тексеру 3 мин</p> <p>«Миға шабуыл» стратегиясы 3 минут</p>	<p>Оқушылармен амандасу, түгелдеу. Шаттық шеңберін құру. Топқа бөлу: «3 топқа бөлу» (1-минут) 1) <i>Darys bo'lishkeker</i> 2) <i>Darys bo'lishkeker</i> 3) <i>Aralas sandar</i> Үйге берілген тапсырма тексеріледі: мұғалім интербелсенді тақтада есептердің шығарылу жолдары мен жауаптарын көрсетеді, ал оқушылар өз есептерін сол жауаптармен сәйкестендіреді. №517 Марат екі балық аулап алды. Бірінші балықтың массасы кг, ал екінші балық одан кг жеңіл. Марат барлығы неше килограмм балық аулап алды</p>	<p>Кеспе қағаздар</p> <p>Бағалау парақшалары, смайликтер</p>							
<p>Топпен жұмыс 7 минут</p>	<p>Өтілген материалдарды еске түсіру мақсатында «Миға шабуыл» стратегиясы арқылы байланысы арқылы шолу сұрақтары қойылады: 1. Фигураның қандай бөлігі боялған. 2. Жай бөлшек дегеніміз не? 3. Жай бөлшектерді ата? 4. Аралас санды дегеніміз не? 5. Қандай бөлшек дұрыс бөлшек деп аталады? 6. Қандай бөлшек бұрыс бөлшек деп аталады? 7. Бұрыс бөлшекті аралас сан түрінде жазыңыз. 24/7 8. Бөлімдері бірдей бөлшектер қалай қосылады? 9. Бөлімдері әр түрлі бөлшектер қалай қосылады? Жаңа білім. I топ. Бөлімдері бірдей аралас сандарды қосу. №1. Мысал: Бөлімдері бірдей аралас сандарды қосу үшін: 1) олардың бүтін бөліктерінің қосындысын, бөлшек бөліктерінің қосындысын табу керек; 2) бүтін бөліктерінің қосындысы мен бөлшек бөліктерінің қосындысын аралас сан түрінде жазу керек. Бөлімдері бірдей аралас сандарды азайту. №2. Мысал: Бөлімдері бірдей аралас сандарды азайту үшін: 1) олардың бүтін бөліктерінің айырмасын, бөлшек бөліктерінің айырмасын табу керек; 2) бүтін бөліктерінің айырмасы мен бөлшек бөліктерінің айырмасының қосындысын аралас сан түрінде жазу керек. Ескерту! Егер, азайғыш аралас санның бөлшек бөлігі, азайтқыш аралас санның бөлшек бөлігінен кіші болса, онда: 1) Азайғыштың бүтін бөлігінен 1 бүтінді алып, оны бөлшек түрінде жазу керек. Мысалы: азайғыш болса, онда жазу керек. 2) 1 бүтіннің бөлшек түріндегі жазылуына аралас санның (азайғыштың) бөлшек бөлігін қосып, оны бұрыс бөлшек түрінде жазу керек: 3) Азайғыш аралас санды бөлшек бөлігі бұрыс бөлшек болатын аралас сан түрінде жазу керек: Денек, . №3. Мысал. II топ. Бөлімдері әртүрлі аралас сандарды қосу. №1. Мысал. НЕМЕСЕ: Бөлімдері әр түрлі аралас сандарды қосу үшін: 1) аралас сандардың бөлшек бөлімдерін ең кіші ортақ бөлімге келтіру керек; 2) бөлімдері бірдей аралас сандарды қосу керек. Бөлімдері әртүрлі аралас сандарды азайту. Бөлімдері әр түрлі аралас сандарды азайту үшін: 1) аралас сандардың бөлшек бөлімдерін ең кіші ортақ бөлімге келтіру керек; 2) бөлімдері бірдей аралас сандарды азайту керек. №2. Мысал. НЕМЕСЕ: №3. Мысал. III топ. Натурал сан мен аралас санды қосу. №1. Мысал. Натурал сан мен аралас санды қосқанда, натурал сан оның бүтін бөлігіне қосылып, қосындыға бөлшек бөлік тіркеліп жазылады. Натурал санның аралас санды азайту. Натурал санның аралас санды азайту үшін, натурал санды аралас сан түрінде жазу керек. №2. Мысал. НЕМЕСЕ:</p>	<p>Электронды тақта</p> <p>Кеспе қағаздар</p>							
<p>Топтық жұмыс 5 мин</p>	<table border="1" data-bbox="327 851 1260 907"> <tr> <td>1 топ</td> <td>2-топ</td> <td>3-топ</td> </tr> </table> <p>Дескриптор: 1. Аралас сандарды қосады; 2. Аралас сандарды азайды;</p> <p>Сөзжұмбақ шешу: 1. Алымды бөлімнен тең немесе алымды бөлімнен үлкен бөлшек. 2. Бөлшек сызығының астындағы сан. 3. Бөлшек сызығының үстіндегі сан. 4. О нүктесінен бірдей қашықтықтағы нүктелерден құралған тұйық сызық. 5. Ең кіші жай сан. 6. Координаталық сәулдегі таңдап алынған кесінді.</p> <p>Қалыптастырушы бағалау жұмысы.</p> <table border="1" data-bbox="327 1086 1260 1131"> <tr> <td>Оқушының аты-жөні:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Сыныбы: 5 « »</td> <td>Күні:</td> </tr> </table> <p>Оқу мақсаттары: Аралас сандардың түрін ажыратады; Аралас сандарды қосудың ережесін біледі және қолданады; Аралас сандарды азайтудың ережесін біледі және қолданады.</p> <p>№1. Аралас сандарды анықтаңыз: №2. Тракторшылар бригадасы бірінші күні барлық учаскенің екінші күні ал үшінші күні қалған 220 га жерді жыртып шықты. Учаскенің ауданы неше гектар болады?</p>	1 топ	2-топ	3-топ	Оқушының аты-жөні:		Сыныбы: 5 « »	Күні:	<p>Электронды тақта, кеспе қағаздар</p> <p>А3 қағазы</p>
1 топ	2-топ	3-топ							
Оқушының аты-жөні:									
Сыныбы: 5 « »	Күні:								
<p>Топтық жұмыс 3 мин</p>	<p>Жеке жұмыс (я, жоқ арқылы сұраққа жауап беру) 1. $4/5 + 3/7 = 53/35$ 2. <i>Дұрыс бөлшекті аралас сан түрінде жазуға болады.</i> 1. <i>Бұрыс бөлшекті аралас сан түрінде жазуға болады.</i> 1. Бөлімдері әр түрлі бөлшектерді қосу үшін ортақ бөлімге келтіру керек 5. 60 тың $3/4$ 40 - қа тең 6. Топың санынан алты бүтін алтыдан бірдей азайтқанда үш бүтін алтыдан бір шығады. 7. Бөлімдері әр түрлі бөлшектерді азайтқанда бөлімдерін ең кіші ортақ бөлімге келтіру керек 8. Егер санын санына арттырсақ , саны шығады. 9. $2/7 + 1/3 = 3/10$</p> <p>Қорытындылау. -Бөлімдері бірдей аралас сандар қалай қосылады , азайтылады? -Бөлімдері әр түрлі аралас сандар қалай қосылады, азайтылады? -Натурал санның аралас сан қалай азайтылады ?</p> <p>Оқушылар сабақ соңында өз ойтолғанғыстарын білдіру арқылы бүгінгі тақырып бойынша «Аяқталмаған сөйлемдер» бойынша рефлексия жасайды: Бүгінгі сабақта мен: ..... үйрендім. Бүгін дейін мен: ..... білуді едім. Топпен жұмыс жасау кезінде: ..... түсіндім. Бүгінгі тақырып бойынша: ..... түсініксіз болды.</p>	<p>Жеке қағаз</p>							
<p>Жеке жұмыс 5 мин</p>	<p>Үй тапсырмаларын орындауға бағыттау: 3.9 оқу. ереже жаттау № 534, 535, 536 аяқтау</p>	<p>Кеспе қағаздар</p>							
<p>Жеке жұмыс 5 мин</p>	<p>Кері байланыс-«Аяқталмаған сөйлемдер» стратегиясы 2 мин</p> <p>Үй тапсырмалары 1 мин Бағалау 1 мин</p>	<p>Кеспе қағаз</p> <p>Күнделік</p>							
<p>Қорытындылау 3 мин</p>	<p>Кері байланыс-«Аяқталмаған сөйлемдер» стратегиясы 2 мин</p> <p>Үй тапсырмалары 1 мин Бағалау 1 мин</p>	<p>Кеспе қағаз</p> <p>Күнделік</p>							

<p>Саралау – оқушыларға қалай көбірек қолдау көрсетуді жоспарлайсыз? Қабілеті жоғары оқушыларға қандай міндет қоюды жоспарлап отырсыз? ЖАДданы қодану</p>	<p>Бағалау – оқушылардың материалды меңгеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлайсыз? Өзін-өзі бағалау, топты бағалау, жиынтық бағалау</p>	<p>Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы</p>
<p>Саралау оқушыға дербес қолдау көрсету, оқу материалдары мен ресурстарын оқушылардың жеке қабілеттерін есепке ала отырып іріктелді. Топпен жұмыс кезінде мұғалім өзі дайындаған үлестірме материалдарды үлестірді, әр топ пәктерлерін рәсіктейді. Әрбір тапсырма оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес, әрі оқу бағдарламасына сай дайындалды. Тапсырмаларды жылдам орындап болған оқушыларға логикалық тұрғыдағы қосымша тапсырмалар дайындалған.</p>	<p>Бағалау критерийлері бойынша әр тапсырма бағаланады; өзін-өзі және бірін-бірі, сонымен қатар топты бағалау және қалыптастырушы бағалау іске асырылады.</p>	<p>«Мифа шабуыл», жұпмен жұмыс, жеке жұмыс, сергіту сәті: «Күннің шуағы», рефлексия: «Аяқталмаған сөйлемдер» стратегиясы.</p>
<p>Қорытындылау</p>	<p>Төмендегі бөлікті сабағыңыз туралы өз ойыңызды жазуға қолданыңыз.Өз сабағыңыз бойынша сол жақ бағандағы сұрақтарға жауап беріңіз</p>	
<p>1.Сабақ барысында өзгертулер енгіздіңіз бе? 2.Жүргізген жұмыс түрлері қаншалықты тиімді болды?</p>		
<p>Қорытынды бағалау Ең жақсы өткен екі нәрсе? 1. 2. Қандай екі нәрсе сабақты жақсартар еді? 1. 2.</p>		

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.